

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Supremația maghiară.

Ziarul imperialiștilor maghiari, «Budapesti Hirlap», care nu tocmai de mult cerea o parte bună din regatul român pe seama Ungariei, fi-rește, partea cea mai bogată și mai productivă, se plânge într'un număr mai recent, că supremația maghiară a ajuns în primejdie. Nu din pricina dușmanilor externi, cu cari ne-am făcut socoteala și i-am biruit, ci din pricina Austriei. Ungaria a ajuns adevărat acum la al doilea război. Cel dintâi l-a purtat cu succes în contra panslavismului extern, iar acum are să-l poarte în contra slavilor din lăuntru monarhiei.

Luptele se dau, ce e drept, în Austria; dar ele au de scop nu numai desmembrarea Austriei, ci și împărțirea Ungariei, și în fața acestei primejdii opiniunea publică maghiară e prea nepăsătoare. Nu vrea să vadă și să înțeleagă, că cehii și slavii de sud sunt tot așa de mari dușmani ai maghiarilor, ca rusii, sârbii și valahii. Conflictul nu va putea fi evitat. De aceea e neîncunjurat de lipsă să se știe, că în încercările pe cari le vor avea ungurii cu slavii din Austria, pe cine se pot răzima cei dintâi, la al cui sprijin și la a cui alianță pot conta? Cari le sunt dușmanii să știe; dar cari le sunt amicii? Germanii?

Cu privire la germanii din Austria d-l Dr. Bleyer Iacob, profesor universitar, căci el e autorul articolului, are părerea, că alianța dintre ei și maghiari e atât de naturală, atât de necesară, încât la apărarea din partea lor ar trebui să poată conta totdeauna maghiarii; dar s'a văzut, că în parlamentul din Austria ei nu au avut nici un cuvânt de apărare pentru maghiari, ori de condamnare pentru slavi, prin urmare se poate risca întrebarea, că oare nu așteaptă și ei, germanii din Austria, împlinirea vreunei dorințe ascunse, de caracter iredentist, — va să zică a unirii tuturor germanilor?

Dar ce putem să așteptăm dela aliații noștri din Germania? se întreabă mai departe autorul articolului, fără a-și putea da răspuns mulțumitor. E vorba doară de o chestie internă a monarhiei, pe care slavii din țările ei nici nu vreau să o rezolveze altcum, decât cu ajutorul dușmanilor, pentru că o spun pe față, că dela masa verde a conferinței de pace își așteaptă realizarea scopurilor urmărite. Așa dară la masa verde, unde se vor ține pertractările de pace, cine va fi pe partea noastră, a Ungariei, cu toată hotărârea și sinceritatea? Nu poate să dea răspuns autorul articolului nici la această întrebare. Dela noua lege electorală se așteaptă asigurarea supremației maghiare și crearea unei păci interne pe mai multe decenii. Dar oare cu adevărat așa va fi? Vor avea maghiarii pace, nu vor fi supărați nici de dușmani interni, nici de dușmani externi, în esercierea supremației lor? E amenințată doară toc-

mai supremația aceasta maghiară și cu privire la ea se va cere verdictul conferinței de pace. Cum se poate asigura supremația, când nici nu se știe, cum va eși țara din luptele de acum, cu ce putere, cu ce prestigiu? Despre românii din patrie, părerea a fost alta înainte de invasiunea română și alta după invasiune; și cine știe de câte ori se va mai schimba părerea și cu privire la celelalte naționalități, până la fericita încheiere a păcii? Situația e deci serioasă și posomorâtă, — crede scriitorul articolului. «Nici monarhia oficioasă, — încheie el, — nici politica noastră de partide, nu ne va mântui, ci numai bărbații de stat, cari se ridică din cadrele partidelor și-și impun lumii întregi greutatea și vaza. Dacă în astfel de cazuri, în cari pentru țara și națiunea noastră e pusă chestia de a fi, ori a nu fi, cei mai buni ai noștri nu sunt în stare să-și dea mâna pentru a se săvârși o muncă comună, atunci cu adevărat nu este și nu poate să fie salutare pentru noi. Atunci ne merităm soarta, pe care am sigilat-o deja».

Acesta e cuprinsul articolului domnului Dr. Bleyer din «B. Hirlap». Ne oprim puțin la unele idei cuprinse în el, pentru a ne spune părerile asupra lor. Intâi e temerea, că nemții din Austria încă ar putea să aibă cumva dorințe ascunse iredentiste, năzuințe nemărturisite, de a se alătura la ocaziunea binevenită la Germania, spre a face parte din imperiul unitar german. Se deduce lucrul acesta din faptul, că germanii din Austria n'au luat în apărare statul ungar în contra atacurilor venite dela slavii din Austria. Credem, că ideea aceasta, nici ca temere, nici ca spărietoare, nu e bine să fie lansată, pentru a nu se deștepta cumva apetitul altora, anume, al acelor cu scopuri de anxiune din — Germania. Pentru că dacă acolo prinde odată teren ideea, nu mai există nici o pedecă în contra realizării ei.

A doua idee e tânguirea, că maghiarii stau singuri, izolați, acum, și singuri vor sta ei și la masa verde a conferinței de pace. E adevărat. Faptul acesta nu poate fi negat. Dar cine poartă vina pentru această înstrăinare a lumii întregi față de elementul maghiar? A fost o vreme, când politicienii maghiari de frunte, siliți să se refugieze în străinătate, aveau intrare liberă și ascultare binevoitoare la toți conducătorii statelor străine: în Londra, Paris, Roma, etc. pentru că atunci ei reclamau drepturi și libertăți, pe cari cei din Viena nu voeau să le acorde. Dupăce însă le-au primit, în urma împrejurărilor desvoltate în mod favorabil pentru ei, n'au voit să le împartă după dreptate și cu celelalte naționalități din patrie, cari le-au recunoscut totdeauna dreptul de a rămânea conducerea țării în mâinile lor și n'au cerut alta, decât desvoltare liberă culturală și economică și pe seama lor: și politica aceasta greșită față de naționalitățile nemaghiare din

patrie a făcut, ca lumea întreagă să se înstrăineze de maghiari. Când se stabilește faptul, trebuie stabilit și motivul, iar motivul acesta e! N'a fost ocaziune, la care fruntașii chemați ai poporului român din statul ungar să nu fi accentuat necesitatea înțelegerii maghiarilor cu românii, pentru că aceste două popoare sunt chemate să țină pept împreună și să împedece, de o parte slavismul în năzuințele sale de extindere, iar de altă parte germanismul, care încă tinde să se lăfășe spre orient: dar la bunele intențiuni și propuneri s'a răspuns cu măsuri excepționale, cu restrângere de drepturi, cu cassarea și a drepturilor pe cari românii din patrie le aveau din alte vremi. Pe calea aceasta apoi nu se câștigă prieteni!

N'au prieteni maghiarii, e adevărat. Și mai adevărat e, că au mulți dușmani. Vina însă e a lor, fiindcă prietenii nu și i au căutat acolo, unde puteau să-i afle și să câștige, ci în alte părți. Ori peste tot n'au căutat să și câștige prieteni, ci prin politica lor au provocat mereu nemulțumiri, cari pe când unui popor mic, cum sunt și maghiarii, nu-i zace în interes să-și facă dușmani, ci numai prieteni. Iată urmarea: când au necesitate de prieteni, trebuie să se întrebe cu durere, unde ne sunt prietenii? Era necesar, ca mai intâi să se câștige prietenia sinceră a popoarelor conlocuitoare, a naționalităților nemaghiare, prin o purtare mai conciliantă față de ele, căci pe calea aceasta se putea ajunge și la prietenia altora. Dar pe drumul acesta corect și sigur n'a umblat politica maghiară. Prietenia aceasta a popoarelor din patrie n'a fost căutată nici odată. Să ne aducem numai aminte de legea pe care a adus-o în una din ultimele ei ședințe dieta din Seghedin dela anul 1849, cu privire la drepturile naționalităților din patrie, o lege, care dacă se punea în executare, ar fi mulțumit pe toți, mai bine decât legea de naționalități a lui Deák dela 1868, rămasă de altcum neexecutată până astăzi. Ei bine, despre legea aceasta, foarte bună și foarte liberală, spune istoriograful maghiar *Horváth Mihály*, că singura ei scădere mare a fost aceea, că nu s'a adus la vreme, de exemplu în 15 Martie 1848, pentru că atunci cu totul altă întorsătură luau lucrurile în războiul pentru libertate și neatârneră. S'a adus deci prea târziu, s'a căutat prea târziu prietenia popoarelor nemaghiare din patrie!

Istoria are obiceiul a se repeta. Tare ne temem, că un alt istoriograf maghiar încă va fi necesitat să facă constatarea la timpul său, că și în războiul actual multe lucruri nu trebuiau să fie făcute din partea celor ce le-au făcut, și iarăși multe alte lucruri ar fi fost bine dacă se făceau din partea celor datori să le facă, pentru că atunci și rezultatul războiului era poatecă cu totul altul, cu mult mai favorabil și cu mult mai corăspunzător jertfelor aduse de toți. Iată o temă, asupra căreia poate mult să mediteze, atât

domnul Dr. Bleyer, cât și ceilalți imperialiști dela «Budapesti Hirlap», ba toți politicienii maghiari cu răspundere în fața istoriei, cărora de încheiere le spunem și noi aceea ce le-a spus nu de mult în coloanele ziarului «Világ» simpaticul și înțeleptul *Ignotus*: E momentul suprem să vă apucați de executarea testamentului naționalist al lui Eötvös Lószef, de rezolvarea mulțumitoare a chestiei de naționalitate, și atunci nu va mai trebui să vă întrebați, în zile grele și amenințătoare, că unde vă sunt prietenii, pentru că de fapt îi veți avea, în țară și în străinătate: pretutindenea!

Rolul și chemarea

preotului român în armată,

de Ioan Dăncilă, preot campestru ort. român.

VII.

Va fi tuturoara cunoscut, că valoarea unei armate este condiționată de dorul învingerii și de măsura în care ostașul se silește să-și realizeze această dorință. Credința în via și dorul învingerii îl trezește în sufletul ostașului preotul din garnizoane, îl susține și alimentează apoi pe câmpul de luptă preotul campestru dela trupă, cu rolul și activitatea căruia doresc să mă ocup acum în cele ce urmează.

În războiul crâncen ce zgudue lumea din temelii de patru ani de zile, întru eluptarea învingerii finale, taberele contrare au întrebuințat toate forțele omenești, toate mașinile posibile, cunoscute, sau inventate în decursul luptelor continue. Ceea-ce omenește a fost posibil, ceea-ce creierul prin tehnica modernă a știut iscodi, a fost pus în serviciul ideii și dorinței de-a învinge pe dușman. Astăzi deci, când nu este permis să ne scape nimic din vedere întru ajungerea țintei indicate, ar fi fără putință să desconsiderăm o putere, o forță esistență și proprie omenimii tuturor timpurilor și locurilor — *puterea cuvântului*. Întrebuințarea și înrolarea acestei puteri de o însemnătate prețioasă, i se impune unui comandant de armate cu experiențe, în mod imperios.

Purtătorii iscusiți ai acestei arme au fost din vechime până azi dibacii cunoscători ai părții omenești numită *suflet*. Păstorii căruia au fost totdeauna *preoții*.

Trupul este pentru cel ce pleacă la luptă lucru secundar. Soldatul, care în focul dușmanului are de numărare ori să supoarte sarcini și greutate supraomenești, ca să-și poată îndeplini chemarea, are trebuință în primul rând de putere sufletească, care leagă de sine apoi și pe cea trupestă. Alimentul puterii sufletești îl primește soldatul la timpul său prin cuvântul aceluia, care vede și află trebuința lui sufletească, alergând să-l sature și întărească, adevărat din cuvântul preotului, al păstorului său sufletesc.

Centrul sentimentelor sfinte, ca: iubirea de patrie, alipirea față de cauza pentru care luptă, sentimentul vitejiei, virtutea jertfirii de sine, este sufletul; și chemarea preotului este, ca cu puterea cuvântului său, toate sentimentele nobile și virtuțile ostășești, fără de cari trupul ostașului ar fi un obiect, cu care dușmanul în scurt timp ar isprăvi, să le întărească.

Participarea preotului în armata ce pleacă la luptă și care stă în luptă, nu este ceva nou. Tot așa și întrebuințarea și puterea armii sale este cunoscută din cele mai vechi timpuri. La popoarele creștine, preoții cu crucea în frunte luau parte activă în lupte și la bătălii, înflăcărând prin cuvânt și îmbărbătând prin pildă vie, pe cei din jurul lor. Tot așa și la popoarele păgâne, preotul are în istoria războaielor rol însemnat, de es. la turci. În luptele de neatarnare și libertate ale tuturor popoarelor, preotul ia parte la toate acțiunile credincioșilor săi, biruind arma lui, — puterea cuvântului, — pe dușmanul ce se credea învingător, în repețite rânduri. Sunt persoane preoțești legendare, despre a căror putere de convingere și îmbărbătare, în toiul luptelor, între cele mai mari pericole, istoria universală scrie pagini întregi. Dar ca să cunoaștem puterea cuvântului preoțesc și rolul său însemnat în război, nu e de lipsă să întoarcem foile prăfuite ale istoriei; războiul de față, istoria vie de azi, ne oferă oglinda greutății și valorii cuvântului și rolului preoțesc, în armata ce luptă, îndeajuns.

În șirul luptelor date în cursul acestui lung război, flăcăilor adunați în ordine de bătaie, batalioanelor gata să se arunce în foc, oare cine le întărește voința și sufletul, făcându-i să uite de ce au mai scump pe lume, de părinți, copii și casa părintească? Cine face prin cuvântul său «supraomeni» din aceste ființe, pentru că în momentele date să considere moartea de erou pentru patrie ca un decorație și vrednicie, considerându-o de mai presus decât viața cu toate bunurile și farmecele ei? Cine sădește în inima ostașilor, în aceste momente, dorul învingerii și zdrobirii dușmanului, făcându-i să se avânte asupra lui, ca urgia, ca fulgerul, ce dărâmă tot ce-i stă în cale? Preotul campestru. Preotul regimentului, preotul trupe respective. Ei este acela, a cărui putere de cuvânt săvârșește minuni prin ascultătorii săi ostași. În auzul eroului ce sburând la asalt și este dobărat la pământ de gloanțele dușmanului, îi răsună încă vocea preotului său: «Cu Dumnezeu înainte, frații mei!» și în ultimul lui cuget e fericit, că și-a vărsat sângele pentru tron și rege, câștigând cununa și locul său între martiri.

Când bate apoi tunul și văzduhul este plin de zuzăitul gloanțelor ce împart moarte în zborul lor, când se sgdue pământul și tremură stâncile de exploziile zecilor de mii de granate, când bătaia și lupta este în toiul ei, când o ferbere, un vuet, un clocot și un iad înspăimântător este înaintea, înapoia, la stânga și dreapta, privind la locul prim de ajutor, pe cine vei găsi în deplina sa activitate? Pe preotul regimentului. Iși mângâie aci o ceată de răniți, coloră împărătește muribundul, dincolo include pleoapele celui răposat. În vaet și strigăte de ajutor, în sgomotul asurzitor din jur, el are să fie calm și atent la chemarea sa de apostol.

Pe urmele lui Cristos n'a umblat încă nimeni, dacă n'a gustat cel puțin odată ce este împlinirea datorinții la acest loc teribil. Naintea ta moarte; în jurul tău cad ca muștele tovarășii cei mai dragi, ostașii credincioși; deasupra ta șueră granatele ambilor dușmani. Și tu aici ai să fii, trebuie să

fii scutul și mângăetorul fiilor tăi sufletești.

Stai însă bucuros la acest loc. O putere dumnezească te întărește și dragostea ta nemărginită și ferbinte față de frații tăi, față de fiii neamului nostru, trebuie să-ți încălzească inima de dorul să le ajuți și să le fi tovarăș în rău, ca și în bine.

Tace apoi tunul, văzduhul se liniștește, îți ștergi fața și haina de praf și fumul ierbii de pușcă. Dar nu cu cugetul să cauți cumva odihnă. Morții trebuie îngropați, iar cei rămași în viață trebuie cercetați.

Dai pământului pe mulți vechi camarazi, îți ștergi lacrimile, pentru că nimeni să nu-ți cunoască durerea și îți îndreptezi pașii către cei ce din mila lui Dumnezeu au scăpat cu viață și te așteaptă ca să-i mângâi și să le alini oboseala și durerea sufletescă.

Din Budapesta. Domnul ministru prezident *Wekerle* a plecat Marți la Viena, iar de aci s'a dus la cartierul general, unde se află Majestatea Sa, Monarhul, pentru a-i face raport despre situația politică din țară și a opera sancționarea prealabilă pe seama proiectului de lege despre dreptul electoral. Cu o cale va cere și imputernicire pentru dizolvarea dietei și ordonarea alegerilor nouă, în cazul că majoritatea parlamentară nu ar vota legea electorală, compusă de ministrul *Vázsonyi* și acceptată de consiliul de miniștri, în textuarea în care îi va fi prezentată. Pentru a da lămuririle necesare Majestații Sale se va prezenta în fața Monarhului și domnul ministru *Vázsonyi*. În cazul că s'a obținut sancționarea prealabilă și s'a dat guvernului imputernicire pentru dizolvarea parlamentului în cas de necesitate, proiectul de lege despre dreptul electoral va fi prezentat dietei într-o ședință scurtă formată, ținută în una din zilele apropiate; dieta apoi nu va mai ținea alte ședințe, până după încheierea sesiunii delegaționale, care se va desch. de luni, în 3 Decembrie, în Viena. Ședința primă va fi o ședință de constituire, iar Marți, în 4 Decembrie, delegațiunile se vor prezenta în fața Majestații Sale, Monarhului, în sala de recepțiune a palatului din Viena, întâi delegațiunea ungară, apoi cea austriacă, pe tru a asculta mesajul de tron al Monarhului. Mercuri se vor începe ședințele meritice. Tot Mercuri va face contele *Czernin* un esposeu amanunțit asupra politicii externe, întâi în fața delegațiunii ungare, apoi în fața celei austriace.

REVISTĂ POLITICĂ.

Din Spania. Se anunță din Madrid: Partidul liberal a dat în onoarea contelui *Romanonez* un banchet, la care au participat 900 de persoane. În vorbirea, ținută cu această ocazie, *Romanonez* a accentuat necesitatea Spaniei de a urma o nouă politică față de statele înțelegerii. Va să zică, după contele *Romanonez*, țara sa trebuie să se alature la Anglia și aliații sai.

Se va vedea poate în curând, oare înțelegerea va izbuti să facă și din Spania cecece a facut din atâtea state neutrale.

Rusia. Lupta între partidul păcii și partidul războiului nu este încă terminată. Se învederează, din șirurile ce pot străbate peste frontiera Rusiei, că partea covârșitoare a armatei, împreună cu poporul, sprijinește stăpânirea lui *Lenin* și a tovarășilor săi. Firește că nici partidul războinic nu trebuie desconsiderat; deoarece se alcătuiește din elemente cu multă înrăurire, și adevărat din: șefii partidelor politice, din generalii armatei și din agenții politici ai statelor înțelegerii. *Lenin* se pare a fi deplin hotărât să-și urmeze politica de până acum, fără considerație la sensibilitățile Angliei și Franței.

Despre contractele secrete a publicat *Troțki* următoarele: Documentele se rapoartă la Constantinopol și la strămtorile mării. Fostul ministru

de externe *Sasanov* ridică pretențiuni din partea Rusiei asupra Constantinopolului, a Dardanelor, a mării Marmara, a Traciei sudice, a malurilor asiatică și a insulelor *Imbros* și *Tenedos*. Aliații cer ca orașul Constantinopol să fie declarat de port liber pentru mărfuri ce nu merg în Rusia sau nu vin de acolo. Cu raport la stabilirea frontierelor Germaniei, atât Rusia, cât și aliații își păstrează mână liberă. Aliații Lorena are să fie redată Franței, împreună cu teritoriul minelor de fier și cărbuni. În ținutul de pe malul stâng al Rinului să se formeze un stat neutral, independent de Germania.

Comisarul pentru externe al guvernului maximalist din Petrograd, *Troțki*, a înaintat celor șase reprezentanți ai statelor neutrale europene la Petrograd o notă, unde li se aduc la cunoștință propunerile făcute ambasadorilor înțelegerii în interesul armistițiului și al păcii. În nota aceasta *Troțki* dorește, ca propunerile amintite să se comunice oficial guvernelor puterilor centrale.

Germania. Guvernul a înaintat camerei prusiene proiectul de lege cu privire la reforma dreptului electoral pe temeiul votării egale, nemijlocite și secrete. Drept de a vota are tot prusianul, care a împlinit 25 de ani și este de cel puțin 3 ani cetățean al statului. Fiecare votează în comuna, unde locuiește de un an. Militarii în serviciu activ, cu excepția funcționarilor militari, nu au drept de vot.

Deputat poate să fie ales oricare cetățean prusian, dacă a împlinit etatea de 30 de ani, și dacă este încetățenit de cel puțin 3 ani. Votarea este secretă și se face cu bilete. Majoritatea absolută e hotărâtoare; în caz de paritate a voturilor, decide soarta. Camera prusiană va avea, după noul proiect 455 de deputați. (Acum are 443).

Casa seniorilor prusieni, conform proiectului nou, se va compune din următorii membri: principii casei domnitoare, dacă ajung vârsta majorității; zece membri din familiile princiare ale imperiului; 24 membri dintre duci, conți și familiile nobililor; 36 primari ai marilor orașe; 36 mari proprietari, dacă au cel puțin moșii în întindere de 100 hectare; 36 mari industriași; 72 reprezentanți ai administrației din orașe și provincie; 3 reprezentanți ai Berlinului; 36 reprezentanți ai agriculturii, 36 ai comerțului și industriei, 12 ai fabricilor, 16 ai școalelor superioare, 16 ai bisericilor evanghelice și romano-catolice. Regele Prusiei are dreptul de a numi membri pe viață ai casei seniorilor pe acei cetățeni, cari au merite extraordinare, dar numărul acestora nu poate fi mai mare de 150. Numărul membrilor în casa seniorilor va fi, — afară de principii familiei domnitoare, — 510; pentru aducerea de hotărâri valide se cere prezența a cel puțin 200 de membri.

Presă germană salută, în general, cu căldură proiectele de reformă, care față de trecut cuprind negreșit însemnate progrese; deși reforma plănuită pentru casa seniorilor își păstrează vechiul caracter conservator.

Pentru orfelinat.

Cu discul purtat la Ziua Crucii s'au mai adunat și au intrat la Casa arhidiecezană sumele următoare:

Din protopresbiteratul Clujului 489 cor. 60 fileri.

Din protopresbiteratul Hunedoara 217 cor. 56 fileri.

Din protopresbiteratul M. Oșorheiu 146 cor. 82 fileri.

Din protopresbiteratul Treiscaune 302 cor. 22 fileri.

La olaltă 1156 cor. 20 fileri.

Moralul omului sub influența războiului.

De Zaharie Manu, preot.

Se credea, pentru că se susținea cu tărie, prin coloanele ziarelor și în conversații ocazionale, că omenirea, sub influența războiului se va reculege din punct de vedere moral, croindu-și o nouă viață, care se va apropia de împărăția divină propovăduită de fiul teslarului.

Am primit cu mare rezervă aceste păreri, formulate în pripă de ziarele cari se obicinuiesc a se interesa de moralul neamului. Și vorba înțeleaptă: «Vremile schimbă părerile» s'a și adevărit mai târziu, căci aceleași ziare în coloanele lor condamnă «moralul satelor noastre». Cu alte cuvinte, s'a convins lumea, că s'au stricat oamenii, și cei de acasă și cei din front. Felul cum se desvoaltă războiul, cu toate grozăviile lui, intrigile, machinațiunile, exploatarile pentru scopuri josnice și condamnabile, provocate de împrejurările produse în urma războiului, toate acestea nu sunt pentru a morăiiza, ci numai pentru a demoraliza. Războiul în sine e o nenorocire din toate punctele de vedere: social, moral, cultural, material. Stagnare face el pe toate țărâmurile, afară de țărâmul invențiunilor uimitoare ce se folosesc spre scopuri de nimicire.

«Condus de aceste păreri, întreaga mea activitate mi-am dedicat-o pentru echilibrarea moralului credincioșilor mei». Așa scriam în raportul activității mele pastorale din cursul anului 1916. Da, oamenii de inițiativă și directivă în viața omului, stând sub influența războiului, fac constatări pripite sub impresia momentului asupra evoluției moralității omului. Nu se pot elibera de sub aceste influențe, retrăgându-se în camera sufletului lor, pentru ca așa să poată face o mai obiectivă și temeinică diagnoză a boalei morale, de care ne ocupăm.

Războiul, cu ravagiile sale îngrozitoare și cu dezechilibrul vieții sociale produs de el, a influențat sufletul omului în felurile chipuri, amăsurat împrejurărilor, în cari au fost aruncați singuratici de valul înfiorător al învălășelii generale. Omul a trecut prin atatea influențe ale diferitelor episoade din războiul universal, încât sufletul lui ni se prezintă ca o curioasă apariție. Nervii omului sunt atât de atinși de aceste influențe, încât în vibrațiunile lor, fac ca sufletul să apară ca venit din alte lumi. Din această împrejurare au provenit diferitele păreri cu referire la moralul «satelor noastre».

Pentru ca să fim în poziția favorabilă de a observa directiva influenței războiului asupra moralului omului, trebuie să ne lămurim asupra următoarelor două împrejurări: 1. Care e cauza morală a unui război? 2. Ce-i războiul și cari sunt mijloacele purtării unui război?

Înainte de a constata cauzele morale, cari împing pe om la ultimul mijloc de aplanare a vreunei chestii controversate, adevărat la război, trebuie să facem o mică ochire retrospectivă asupra moralului omului din vremi normale de binecuvântată pace. Moralul omului e supus evoluției, ca ori și ce mișcare vitală de pe diferitele țărâme. Deraieri, și încă îngrijorătoare deraieri, se pot constata și în vremi de echilibru normal al vieții sociale. Oare nu întărim la moralști avântate aspirații etice, cărora le dau expresiune în revistele lor de specialitate? Se făceau cam următoarele constatări de decadență morală:

Curentul materialist, dorința de a se îmbogați, fuga după bani, azi conduce mulțimea satelor, și preotul, care luptă numai cu arme (invățături) evanghelice, este adeseori învins de cei nechemăți, de «gunoiul satelor». Slab e respectul către bătrâni, ca și către religie; slaba e și baza familiei.

Lupta pentru viață fiind aprigă, de multeori și violentă, a înăsprit inima; ciocnirile individuale fiind dese, egoismul iașă deasupra altruismului; și aceasta cu atât mai mult, cu cât ideea care conduce mulțimea este: *materia*. În chipul acesta se poate explica lovitura dată părților celor mai gingașe: rușinea, respectul și religiositatea a dispărut și a eșit la suprafață ambia condamnabilă, orgoliul și cruzimea. Școale și au perdut adevărata chemare, ținând mai mult asupra intelectului și utilului, și uitând de inobilarea inimii. Desfrăul ca și rasbunarea se ivesc la tot pasul.

Aceste constatări, cu referire la deraierile din evoluția moralului vremilor de echilibru normal social, s'au putut face fara nici un scrupul de conștiință.

Aceste deraieri ale moralului vieții sociale la singuraticii indivizi se pot generaliza la viața popoarelor între sine, ceea ce se observă în «politica de despoiere și în anarhia diplomatică».

În diplomația puterilor mari s'a putut observa o continuă tendință de a-și apropria teritoriile streine, sub diferite pretexte de avântată cultură umană.

Așa vedem cum Statele Unite iau dela Spaniolii Antilele și Filipinele; Japoniezii își anexează Coreea, Anglia și Rusia își discută dreptul asupra Persiei, Franța ocupă Marocul, Italia invadează Tripolitania etc. etc. In tot locul dreptul celui mai tare. Precum Vandalii și Goții acuzau pe Romanii invadați de corupție și decădere, tot așa puterile civilizate denunță inferioritatea de civilizație a Marocanilor, Persiilor, Arabilor etc., folosindu-se de acest pretext spre a și justifica politica de colonizare contemporană, care se reduce la nevoia de a-și găsi piețe nouă de desfacere și de consum. Apoi nu vorbim de acțiunile panslavism, căruia îi corespunde reacțiunea pangermanism. Desechilibrul acesta moral, pe lângă toată reacțiunea moralizatorilor moderni, între cari în parenteză fie zis, putem înșira și pe social-democrații a dus fatal la ruperea solidarității popoarelor, care mai năntă menține pacea.

Nu vorbesc ca om politic, cece nu sunt, ci ca preot, și prind chestia din punct de vedere creștin-moral.

Inchipuește-ți, iubite cetitorule, omul ca individ și popoarele ca colectivități desechilibrate moralicește, aruncate în potopul războiului grozav, care desconsideră ori ce drept fireș și legal, și în care ținta supremă este câștigarea cauzei, fără considerare la mijloace, fie acelea ori cât de draconice, și când apa este atât de turbure, încât mii de pescari se aruncă în «marea vieții turburate de viforul ispitelor», gândeste-te, că pot să se regenereze popoarele, respective poți să constăți o întărire morală momentană la om, când inima se varsă în valurile de patimi răsunătoare și mai ales când controlul isvorât din criteriul legilor organizatoare, pătrunse de duhul creștinismului, a ajuns aproape în stare de «insolvență»?

Intr'un război, în care trădările, denunțările juste și nejuste, defraudările, omorul, răpirea, egoismul cras, desfrâul, împietrirea inimii, sunt virtuți, omul nu poate să moralizeze, căci e purtat de valul patimilor găditoare, cari duc la prăpastie.

Moralul omului în desvoltarea sa evolutivă a ajuns la începutul războiului la o răspântie cu două căi, alunecând, în învâlmășală, pe cărarea rea. Mocișla morală în care a ajuns omul, mănăște și pornirile cele mai nobile ale sufletului său. Morala creștină pare că e detronată, licărind ici colea numai câte o rază binevoitoare, ca o strălucire de fulger prin orizontul îndepărtat printre norii grier ai paunilor stăpânitoare. Sufletul omului trece prin o criză îngrijorătoare, care poate avea fatal sfârșit, dacă intrevinerea medicului nu urmează cu grabire.

Și oare cine e medicul, care trebuie să vegheze la capul bolnavului și să controleze boala în desvoltarea ei?

Nu poate fi altcineva, decât **preotul**. Da, preotul; dar nu înțeleg numai persoanele hirotonite, cari formează o tagma, ci înțeleg pe toți oamenii de direcție în viața socială, pătrunși de simțul echității, al dreptății provenite din adevărata dragoste propoveduită de fiul omului.

Până când sunt inimi cu năzuințe sincere spre fericirea «neamurilor toate», până când vom avea oameni a căror viață e o «preoție sfântă», și cari țin la suprafața legiile firești ale neamurilor și normativele unei adevărate vieți sociale creștine: până atunci nu e de desperat, căci chiar în năzuințe spre fericire se observă evoluția moralei, ceace spre fericirea neamurilor se poate observa și în babilonia de azi.

Sufletul omului va trece cu războiul prin o radicală revoluție internă, din care am nădejdea, ca va eși regenerat și curat, ca lacrima pocăinței psalmodice.

Preoții mari, ca și cei mici, prin o continuă efortare și luptă internă cu sine, în împrejurările grele create de învâlmășala de azi, să se țină deci la suprafața valurilor vieții turburate amar de viforul patimilor și ca scump mărgăritar să lucescă viața și munca lor bogată în năzuințe și fapte spre fericirea popoarelor.

Lumea obosită în urma încordărilor ultimelor sforțe, se va mulcomi, orbită de strălucirea moralei divine, se va reculege, își va veni în ori și întreaga clădire a organismului social se va pune pe nouă baze sigure, întărîte de vitalitatea adevărate și sincerei iubiri. Aceasta se înțelege că va reclama mult timp, deci rezultatul «sfinței preoții» nici nu va fi momentan; dar acest fapt pe nime să nu-l descurajeze. Ci cu vreme și fără vreme să se lucre, susținându-se echilibrul normal cât se poate la suprafață, prin felurite mijloace, pătrunse de duhul credinței, dragostei și nădejdi creștine.

Al VII-lea împrumut de război.

Aflăm, că «Banca generală de asigurare», societate pe acții în Sibiu, în vederea reușitei cât mai bune a subscripțiunii la împrumutul al VII-lea de război, a hotărît să cultive și asigurările de viață combinate cu împrumut de război, pe o scară mai extinsă.

De fapt, dintre toate modalitățile subscripțiunii, cea mai simplă, cea mai ușoară și cea mai ieftină este aceea, prin care obligațiunile de împrumut subscribe, le contractează «Banca» de asigurare astfel, că capitalul asigurat să se plătească celor îndreptățiți, în efecte ale împrumutului de război. Cine urmează această combinație norocoasă, dovedește nu numai o faptă patriotică, ci arată o deosebită îngrijire de viitorul propriei familii, pentru că la caz de moarte mai înainte de expirarea termenului de asigurare, titlii împrumuturilor de război se predau celor îndreptățiți (favorizaților asigurații) imediat și fără a se mai cere achitarea ratelor restante dela suma împrumutului subscris.

Împrumut de război combinat cu asigurare de viață poate subscrie orice persoană sănătoasă între anii 18—55 ai etății, fără considerare la sex și la ocupațiune. Sunt 2 modalități și anume:

I. Fără vizită medicală și

II. Cu vizită medicală (taxa medicului o plătește «Banca»).

Asigurările de viață pentru împrumutul de război se pot transforma ulterior și în asigurări de viață normale. La asigurările fără vizită medicală suma este limitată la K 5,000—, însă la cele cu vizită medicală suma subscripțiunii este nelimitată. Asigurările cu vizită medicală se pot contracta pentru duratele de 12, 15 sau 20 ani, în timp ce modalitatea fără atestat medical se aplică numai la durata de 12 ani. Premiile se plătesc în rate semestrale, însă prima rată trebuie plătită necondiționat anticipativ deodată cu înaintarea declarațiunii. Adăus de premiu pentru risicul de război se cere numai la modalitățile cu atestat medical și numai pentru sumele, cari trec peste K 25,000—.

Premiile corăspunzătoare la etățile principale sunt pentru nominal 1,000 cor. obligațiuni:

Premiul anual la asigurare — Pentru asigurările fără atestat medical: — stat medical (pe 12 ani):

Etatea	Durata			Etatea	Premiul		
	12 ani	15 ani	20 ani		anual	semestral	trilunar
20	62-54	45-95	28-92	dela 18—35	65—	33—	17—
25	63-17	46-62	30-51	„ 36—45	68—	34-50	17-80
30	64-01	47-49	31-42	„ 41—55	75—	38—	19-50
35	65-07	48-60	32-63	Inclusive adausele pentru plătiri subanuale (cari se cuprind deja în premiile acestea).			
40	66-46	50-08	34-43				
45	68-52	52-42	37-43				
50	71-86	56-35	42-38				
55	77-21	62-46	50—				

(Fără adausele de plătiri subanuale.)

Timbrul și competența poliței de asigurare trebuie plătită separat, însă numai la asigurările cu atestat medical.

«Banca» noastră de asigurare adresează un cald apel către toți bărbații de încredere, amicii și clienții ei, să facă propagandă extinsă pentru subscripțiunea la împrumutul de război combinat cu asigurare de viață.

Războiul.

28 Noemvrie n.

Frontul dela *vest*. În Flandria, la gruparea de armate a moștenitorului de tron bavarez Rupprecht, activitatea artileristică a fost cu începere dela amiază foarte vie pretutindenea, iar spre seară focul a devenit puternic dela Paschandelle și la Scarpe, unde s'au dat lupte pe ambele maluri ale râului. La Cambrai englezii au început atacurile în zorile zilei, cu mai multe divizii și cu automobile blindate, și după câteva asalturi nesuccese au luat în stăpânire satele Bourlon și Fontaine, dar numai în mod trecător, pentru că o bravuroasă contraofensivă germană i-a silit să se retragă în pădurea satului Bourlon. Englezii au perdut peste 200 de prizonieri și mai multe mitraliere. Luptele de infanterie s'au continuat și noaptea, când însă focul de artilerie s'a mai domolit. La gruparea de armate a clironomului german întreprinderi franceze au eșuat. Câțiva prizonieri au rămas în mâinile germanilor. La râul Maas focul de artilerie s'a potențat până la amiază, apoi s'a domolit. La armata principelui Albrecht de Württemberg trupe franceze au încercat să înainteze, dar a fost respinse în lupte apropiate. *La celelalte fronturi nu s'a ivit nici un eveniment mai mare.*

29 Noemvrie n.

Frontul *italian*. La râul Brenta și pe muntele Tomba atacurile italiene le-au respins trupele noastre. Dela frontul ostic, din Albania și din Macedonia nu se comunică nimic deosebit.

Frontul dela *vest*. Trupe germane din armatele moștenitorului de tron bavarez Rupprecht au adus prizonieri din șanțurile belgiene. Dela Pölcappel a fost foc puternic ziua întreaga. Tot așa și la ost dela Arras. La Cambrai luptele s'au mai potolit. Pe celelalte locuri focul de artilerie s'a continuat ziua întreagă, iar încercările de înaintare ale dușmanului le-au respins ori împedecat germanii.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători de Marți, intrarea în Biserică, numărul proximal ziarului nostru apare Joi înainte de amiază.

Personal. Excelența Sa, domnul general de infanterie **Victor de Nye-govan**, șeful comandamentului militar din Sibiu, a fost permutat la Przemysl și peste câteva zile va părăsi orașul nostru, spre marea părere de rău a tuturor acelor, cari au avut fericirea a ajunge în atingere cu Excelența Sa și a-i cunoaște afabilitatea.

Manifestații pentru pace în Budapesta. Muncitorii capitalei au organizat Duminecă o imponentă manifestație în interesul păcii. Partidul social-democrat o convocă o adunare de popor în hala industrială din Dumbrava Budapestei, unde s'au întrunit peste o sută de mii de oameni, în sală și pe afară. Oratorii, la diferite grupuri, au cuvântat pentru pace; iar adunarea a votat un proiect de rezoluție în acest înțeles, în care se declară, între altele, următoarele: Muncitorii din Budapesta și împrejurime, și împreună cu dânșii tot poporul Budapestei, salută cu frăție pe revoluționarii ruși, cari cu inimă îndrăznească, cu minte tare și cu mână puternică smulg omenimea din iadul războiului. Toată Ungaria muncitoare este hotărâtă să sprijinească pe revoluționarii ruși în lupta lor vitejească pentru dobândirea păcii.

Nou comisar civil pentru România. Guvernul ungar, în înțelegere cu comănduirea supremă a armatei, a numit pe fostul comite suprem al Panciovei și Vârșeșului, Dr. Tibor **Daniel**, prim comisar civil al României și conducător al misiunii ungare, ce are să se organizeze în curând la București.

Predarea bombăcărilor. În urma unei ordonanțe de-a guvernului ungar, toate mărfurile de *bumbac* sânt a se preda Centralei pentru *bumbac*, Societate pe acții, în Budapesta. Astfel de mărfuri nu pot fi nici prelucrate, nici vândute. Comercianții sânt îndreptățiți să-și rețină din mărfurile lor o anumită cantitate. Informațiuni mai deaproape se dau la magistratul sibian (secția industrială).

Demonstrații în Berlin. Ziarul *Vorwärts* scrie: În diferite locuri din Berlin s'au făcut Duminecă mari demonstrații pentru pace, cu deosebire în părțile de nord ale capitalei. Demonstrații au manifestat nu numai pentru pace grabnică, ci ici colo și pentru Liebkecht. Excese nu s'au produs.

Acasă la Crăciun! Știri suedeze primite în Berlin spun, că guvernul revoluționar rusec al maximaliștilor întimpină mari greutăți, căci o mare parte din funcționari refuză supunerea. Unele semne arată, că se fac încercări nouă din partea lui Kerenski pentru a ajunge la putere. La frontul rusec însă pretutindenea se manifestă dorința, ca războiul să se sfârșească neapărat până la Crăciun: soldații ruși voiesc să petreacă sfintele sărbători ale Nașterii Domnului le ei acasă. Impotriva acestei voințe este greu de luptat. — Sfaturile cazacilor au hotărât de altfel să combată mai departe pe maximaliști.

Troțki. Noul ministru de externe rusec, **Leo Troțki**, care a jucat mare rol în toată revoluția din Rusia, se găsea, la izbucnirea mișcărilor revoluționare, departe de țara sa în America Fusese, împreună cu alți socialiști, colaborator la ziarul *Novi Mir* Prigonit, din motive politice, s'a refugiat în Franța, de-acolo în America, unde a rămas până când revoluția glorioasă rusească a proclamat amnestia din Martie pentru toți condamnații și refugiații politici. Troțki, cu mai mulți soți de

luptă, s'a întors în sfârșit la Petrograd, unde cum se știe, a luat îndată parte foarte activă la opera revoluționară.

Dela postă. Publicul se face atent, că la scrisori trimise în străinătate, fie simple ori recomandate, chiar și dacă conțin timpăriuri, este a se face evident numele trimițătorului. Excepție se face cu scrisorile trimise în Austria, Bosnia, Herțegovina și Germania, deși pentru cazul, că scrisoarea nu poate fi înmănată și vine îndărăt, e bine ca și pe acestea să se scrie în dos numele trimițătorului, pentru a i se putea restitui.

Profesor universitar. Fostul secretar de stat al Germaniei, Dr. **Helfferich**, este chemat din partea ministrului de culte german să ocupe catedra științelor de stat la universitatea din Bonn.

Ajutoare pentru persoane primejduite în existența lor prin invaziunea romană. Primim dela magistratul sibian următoarele: 1. Persoane, care au fost păgubite prin invaziunea română atât de mult, încât nu mai sânt în stare a se susține nici prin acordarea unui împrumut fără interese, au să fie împărțite de un ajutor; 2. Mici proprietari, mici negustori sau meseriași, cari se pot restabili din puterile proprii, primesc un împrumut fără interese, replătilibil în rate în curs de 3—5 ani; 3. Proprietari cu avere mijlocie sau mai mare nu primesc împrumuturi fără interese; ci au să se adreseze cu cererile de împrumut către reuniunea regnicolară a institutelor fonciare din Ungaria. Amănunte se dau la magistratul numit (secția industrială).

Societatea de lectură a studenților în Teologia gr-or. română din Arad pentru anul școlar 1917—1918 s'a constituit în ședința ținută la 5/18 Noemvrie 1917, în următorul mod: Președint: Nerva Traian Cosma, curs. III. Vicepreședint: Valeriu Jurca, curs. III. Secretar: Emil Petroviciu curs. II. Notar I: Ioan Cucu, curs. III. Notar II: Gheorghe Ienovan, curs. I. Cassar-econom: Pavel Papp, curs. II. *Comisia literară*: Membri: Valeriu Jurca, curs. III, Pascu Bolcaș, curs. III, Gheorghe Buha, curs. II și Ioan Bogdan, curs. I. *Comisia muzicală*: Președint: Gavril Dudulescu, curs. III, conducătorul corului. Membri: Valeriu Jurca, curs. III, Sabin Moldovan, curs. II și Aurel Cosma, curs. I. *Comisia de supraveghere*: Membri: Dimitrie Hertia curs. III, Victor Mihalovici curs. II și Ioan Popoviciu, curs I. *Bibliotecari*: I: Octavian Tiliu Turic curs. III., II: Stefan Miu curs. II. și III: Iosif Chirila curs. I.

Teatru cinematograf. La *Apollo*, în Strada Schewis, se da Duminecă în 2 Decemvrie: *Anunțul misterios*, cea mai nouă aventură a lui Nick Fantom, în 4 părți. Afară d'aceasta, se continuă seria de: *Tablouri din campanie*, filme făcute cu aprobarea comăndei militare și a ministrului de război. Reprezentațiile de Duminecă se încep la orele: 4½, 6½ și 8½ seara. — În curând se va reprezinta la *Apollo* un film Psilander.

Posta ultimă.

Rusia cere armistiți și pace.

Prin fir telegrafic vine știrea că la Viena și la Berlin a sosit propunerea guvernului nou rusec, de a se începe în curând pertractările pentru legarea armistițiului și apoi a păcii. A răspuns, atât cancelarul german, cât și ministrul de externe austro-ungar, că propunerea poate forma baza începerii pertractărilor și că puterile centrale *sunt gata să între în pertractări cu Rusia* pentru legarea armistițiului și a păcii. O altă telegramă ne vestește, că pertractările pentru neamănata legare a armistițiului s'au început. Reprezentantul comandantului suprem al armatei rusești a trecut în liniile germane de apărare. Imputernicitul Germaniei și al monarhiei noastre e principele **Leopold de Bavaria**, care va stabili, cu reprezentantul rusec împreună, condițiile armistițiului.

Cărți și reviste.

Sbuciumări politice. Se mai găesc câteva exemplare de vânzare din publicația: *Sbuciumări politice la românii din Ungaria*, de Ioan Slavici. Broșura de 115 pagini costă 1 coroană, plus 20 fileri porto. A se cere dela Librăria Arhidiecezană.

Concurs.

In scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1918 din fundațiunea „Andronic”:

I. Pentru învățăceli de orice meserie. II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1917.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni maeștri, — prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți penenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Carte de botez;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie ori a părinților;
3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala, și câți mai sunt la meserie.

Concurenții pot fi numai Români ortodocși născuți în arhidieceza Transilvaniei. În special au să dovedească:

I. Învățaceii

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății; b) că au cercetat școala populară, ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contractul cu maeștrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat). d) adevărul dela maeștrul despre sporul ce-l arată în meserie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetel sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. Sodalii

a) că au terminat anii de învățacei, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea ce vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela maeștrul; c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reumuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferți.

III. Sodatii cari sunt în condițiuni de a deveni maeștri:

a) să aibă certificat de maeștrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calită, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela maeștrul la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voește să se așeze ca maeștrul, ce fel de mijloace mai au pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate Consistorului arhidiecezan gr. orientat din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1917 st. v.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a Consistorului arhidiecezan, ținută la 6 Noembrie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Nr 304/1917 prot. (248) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia III-a de clasa I (primă) din Avrig se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat, în proporția statorită în ședința comitetului și sinodului parohial din 5 Noembrie a. c., în care se cuprind aceste venituri și în mod specificat.

Reflectanții la acest post să-și înainteze cererile lor, instruite cu documentele prescrise pentru parohii de clasa primă subsemnatului oficiu protopresbiteral în Sibiu în termenul prescris și cu prealabila încunoștiințare a subscrisului, întrucât sunt necunoscuți în parohie, să se prezinte și în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, în 6/19 Noembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral al Avrigului în conțelegere cu comitetul par. concernent.

Dr. Ioan Stroia,
adm. protop.

Publicațiune.

Moara cu 2 pietri a bisericii gr-cat. din Magyarigen-Ighiu, aflătoare pe râul de munte din hotarul Ighului, cu grădină de pomi în estensiune de cca 2 iug. se dă în arândă pe un ciclu de 3 sau 6 ani, începând cu 1 Ianuarie 1918 st. n. Licitarea se va face la 19/6 Decembrie 1917, în școala gr-cat. din Magyarigen-Ighiu.

Prețul de strigare 1000 cor. Aceia, cari doresc să iee parte la licitare, au să depună la oficiul parohial 10% din prețul de strigare.

Condițiunile de licitare se pot afla în cancelaria oficiului parohial în orele de oficiu.

Magyarigen — Ighiu, 21 Noembrie 1917.

Alexandru Andrea, Ioan Dobo,
preot gr-cat. (245) 2-3 curator.

Nr. 440/1917. (241) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III Retisdorf, protopresbiteratul S ghișoarei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu stricta observare a dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sighișoara, (Segesvár) 31 Oct. 1917.

Oficiul protopresbiteral gr-or. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 337/1917 (242) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. II Almașul-mare-Joseni, devenită vacantă prin trecerea fostului paroh la altă parohie, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congrua.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar reflectanții să se prezenteze — cu știrea protopopului — în comună spre a cânta, a predica și eventual a celebra.

Geoagiu (Algyógy), 27 Oct. 1917.

Oficiul protopresbiteral gr-or. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 255/1927. (243) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Craiva, (cl. III-a) se publică nou concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele, cu întregirea prescrisă dela stat, sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu, în termenul șu indicat, în care timp concurenții se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică — pe lângă observarea restricțiilor reglementare — spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Alba-Iulia, 24 Octomvrie 1917.

Oficiul protopresbiteral rom. ort. al tractului Alba Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Un rând de Reverenți de vânzare în stare foarte bună. Doritorii a se adresa în Grabengasse 22.

(235) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Sâmbăta super. apus., tractul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele arătate în coala B. și congrua dela stat.

Cererile să se trimită în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții să se prezinte cu prealabila încunoștiințare a oficiului protopresbiteral în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta sau cuvânta.

Făgăraș, la 29 Octomvrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr-or. român al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 76/1917 (234) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de conducătoare și a unui post de învățătoare dela Grădina de copii a Bisericii Sf. Nicolae din Brașov Schœu se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt cele normate în Art. de lege XL din 1913, privitor la competențele învățătoarelor dela grădinile de copii confesionale.

La rugări se va adauga:

1. Certificat de botez, că și de prezent concurenta e gr. or.
2. Certificat sanitar.
3. Diploma de evaluare.
4. Eventuale atestate de serviciu făcut.
5. Declarațiune, că va respecta și se va supune tuturor legilor și dispozițiilor de acum și din viitor dela Biserica Sf. Nicolae.

Brașov, din ședința comitetului parohial ținută la 30 Octomvrie v. 1917.

Arseniu Vlaicu, Munteanu,
prezident. secretar.

Nr. 289/917. (236) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Mureș-Br. tea, tractul Iliia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela 1 publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post — nefiind întregire dela stat — sunt: venitele dela popor, statorite în sinodul parohial din 4/17 Iunie a. c. în suma de 1300 Cor., care protocol se poate vedea în cancelaria oficiului protopopesc în Deva.

Concurenții să-și înainteze petițiile concursuale subsemnatului oficiu în termenul indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, cu prealabila încunoștiințare a subscrisului spre a liturgisi, cânta sau predica.

Iliia-murășană la 30 August 1917.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresb. adm.

Nr. 245 (237) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III. Brad-țel cu filiile Runcșor și Vica, din protopresbiteratul Iliia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și sunt poștiți, pe lângă prealabila încunoștiințare a subsemnatului — a se prezenta în comună la sf. biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Iliia-murășană la 16 Octomvrie 1917.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tr. Iliia în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter.

Măcelarii, cârnățarii și negustorii de cârnățarie din Sibiu au hotărât, ca în zilele de Duminecă, în lunile Decembrie, Ianuar și Februar, să și țină pravațiile închise

(250) 1-2

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Bărcă-mică, tractul Deva, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congrua, cu restricția § 26 din Regulamentul parohial.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis; reflectanții să se prezinte în parohie, conform Regulamentului, pentru a face cunoștința poporului.

Deva, la 16 Octomvrie, 1917.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter.

De arândat.

Nr. pr. 2033, 1917. Comuna Veresmart (Roșia săsească, Rotberg) din comitatul Szeben, dă în arândă în 9 Decembrie n. a. c., după amezai la 1 oră, pășunatul comunal numit «Oberfeld», pe timpul dela 1 Ianuar 1918 până în 31 Decembrie 1918.

Prețul de strigare: 3.000 coroane. Condițiile mai de aproape se pot vedea în cancelaria comunală.

Veresmart, 28 Noembrie 1917.

(252) 1-1 Primăria comunală.

Cassa de păstrare (Reuniune) în Săliște.

Aviz.

Institutul nostru va onora dela 1 Ianuarie 1918 depunerile spre fructificare până la K. 20.000.— cu 3% și pe cele mai mari cu 3½%.

Depuneri noi se vor primi cu 3%.

Darea o plătește institutul.

Săliște, în 24 Noembrie 1917.

(251) 1-1 Direcțiunea.

De vânzare

O pereche de boi frumoși, de 18 luni, de rasa Pinzgau, și o alta pereche, earăș frumoasă de boi, tot de 18 luni, de rasa Simmenthal, sânt de vânzare cu preț moderat.

Informațiuni mai de aproape se dau în: Sibiu, Strada Honterus Nr. 11, etajul I.

(239) 3-3

In arândă.

O livadă de 2 jugere, lângă drumul Nocrichului, este de dat în arândă. A se întreba în comuna Gușterița (Hammersdorf, Szentertzébet) Nr. 191.

(254) 1-2

A apărut și se află de vânzare la
: : : Librăria Arhidiecezană : : :

„Biblioteca Bancilor Române”
Nr. 21-22.

Curs elementar

de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,
matematicul „Băncii gen. de asigurare”, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.